

The Motives to Enroll Territorial Defense Course and the Social Transfer to Soldier Career: Case Study on the Female Territorial Defense Students of Bangkok Reserve Affairs Center¹

Ajariya Raksakid ²
Thasuk Junprasert ³

Received: 23 June 2016

Accepted: 28 July 2016

Abstract

The purposes of this research are to study the motives as conditions of the decisions to enroll territorial defense course and enter the soldier career and to study the soldier subjects transfer process and its consequence in view of both the female territorial defense students and female career soldiers with purposive sampling case study qualitative research on 18 female territorial defense students 6 female career soldiers and 8 female soldier course trainers mainly by intensive interviews to compile data and detailed content and description data analysis. This research finds the female territorial defense students' decisions to enroll territorial defense course are from the persons' internal condition to fulfill own and others' wishes and from the persons' external condition stimulated by external media arousing the motives to decide to enroll the course. The study to soldier subjects transfer process finds the process exists and is by representatives such as trainers and the personnel outside military institutions, the contents transferred are such as the basic soldier subject and military techniques and tactics and the transfer tactics are such as the transfers by teaching plan the teacher's capability etc. The consequence of the social transfer to soldier career is found the soldier characteristics leading to self-developments such as personality development, discipline etc. and the effects to benefit others such as rescue, first aid, Thai military reserve etc. are generated.

Keywords: Motive , socialisations transfer soldier career, female territorial defense student

¹ Master degree thesis in applied behavioral science research major, Behavioral Science Research Institute of Srinakarinwirot University under scholarship from the Graduate School of Srinakarinwirot University.

² Master degree student in applied behavioral science research major, Behavioral Science Research Institute of Srinakarinwirot University.

³ Lecturer of the Behavioral Science Research Institute of Srinakarinwirot University.

แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหาร และการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร¹

อาจารย์า รัชศักดิ์²

ฐาศกร จันประเสริฐ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร ศึกษากระบวนการถ่ายทอดและผลของการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและทหารหญิงอาชีพ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบศึกษาเฉพาะกรณี เลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย นักศึกษาวิชาทหารหญิง 18 ราย ทหารหญิงอาชีพ 6 ราย ครูฝึกวิชาทหาร 8 ราย เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลัก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและพรรณนาอย่างละเอียด ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารมาจากเงื่อนไขภายในบุคคลที่เกิดจากการตอบสนองความต้องการของตนเองและตอบสนองความต้องการของผู้อื่น และเงื่อนไขภายนอกบุคคลที่ถูกสื่อสิ่งเร้าจากภายนอกมากระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน การศึกษากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารพบว่า มีกระบวนการถ่ายทอดโดยผ่านตัวแทนในการถ่ายทอด เช่น ครูฝึก บุคลากรภายนอกสถาบันทางทหาร เนื้อหาในการถ่ายทอด เช่น วิชาทหารเบื้องต้น เทคนิคและยุทธวิธี และกลวิธีในการถ่ายทอด เช่น ถ่ายทอดตามแผนการสอน ถ่ายทอดตามความสามารถของผู้สอน ผลของการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร พบว่าเกิดคุณลักษณะทางทหารที่ทำให้เกิดการพัฒนาดตนเอง เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ ความมีระเบียบวินัย นำไปสู่การพัฒนาดตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทย เป็นต้น

คำสำคัญ: แรงจูงใจ การถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพทหาร ผลของการถ่ายทอดวิชาทหาร

¹ ปริญญาโทระดับมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตรดับมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทยที่ไม่ใช่ทหารประจำการมีไว้เพื่อทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารที่ประจำการจากการสู้รบในสงคราม อดีตเรียกว่ายุวชนทหารที่มีเพียงการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเพศชายเท่านั้น เนื่องด้วยบทบาททางเพศในสังคมไทยที่มักจะให้ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในการศึกษาและประกอบอาชีพ ดังเช่น สถาบันทางทหารที่ให้โอกาสเพศชายในเรื่องของกิจกรรมทางทหารมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ จะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลเพศชายจะต้องไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกินเมื่ออายุ 18 ปี หากหลีกเลี่ยงก็จะมีผลทางกฎหมาย การสมัครเรียนวิชาทหารจึงเป็นที่นิยมสำหรับบุคคลเพศชายที่จะนำสิทธิ์ประโยชน์จากการเรียนวิชาทหารเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อหลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหาร แต่กลับกลายเป็นความสนใจสำหรับบุคคลเพศหญิง เมื่อปัจจุบันได้มีนโยบายการฝึกวิชาทหารหญิงซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในอดีต การเรียนวิชาทหารของบุคคลเพศหญิงไม่ได้มีความจำเป็นเรื่องสิทธิประโยชน์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิเสธการตรวจคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองเกินเหมือนบุคคลเพศชาย และยังเป็นส่วนหนึ่งในการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม เช่น การจัดตั้งโครงการจิตอาสา เป็นกำลังที่ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าว การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชนด้านบรรเทาสาธารณภัย (กรมการสรรพกำลังกลาโหม, 2556) เมื่อกลุ่มบุคคลเพศหญิงได้รับข่าวการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงจึงทำให้บุคคลเพศหญิงสมัครเรียนวิชาทหารมาโดยตลอด ณ ปัจจุบันที่พบว่ามีผู้สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงในปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,225 คน (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลกานต์ แซ่มซ้อย (2544) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะได้รับข่าวสารการสมัครจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วย ครูอาจารย์ที่สถานศึกษาวิชาการทั่วไป เจ้าหน้าที่ของกรมรักษาดินแดน เพื่อนชาย สื่อเฉพาะกิจ และสื่อมวลชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นเรื่องแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารจึงลงพื้นที่สำรวจข้อมูลสนามวิจัยเบื้องต้นก็พบว่า มีกลุ่มทหารหญิงอาชีพปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารเคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนในอดีตจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่าเพราะเหตุใดกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพดังกล่าวจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารอีกทั้งยังตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหาร และศึกษาทำความเข้าใจว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเกิดผลอะไรกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงบ้าง มีความเกี่ยวข้องต่อการทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและเมื่อเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร 2) เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอด กลวิธีการถ่ายทอด 3) เพื่อศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารทั้งมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและจากมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

การประมวลเอกสาร

งานวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อบทบาทของวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ดังนี้

แนวคิดทางจิตวิทยา

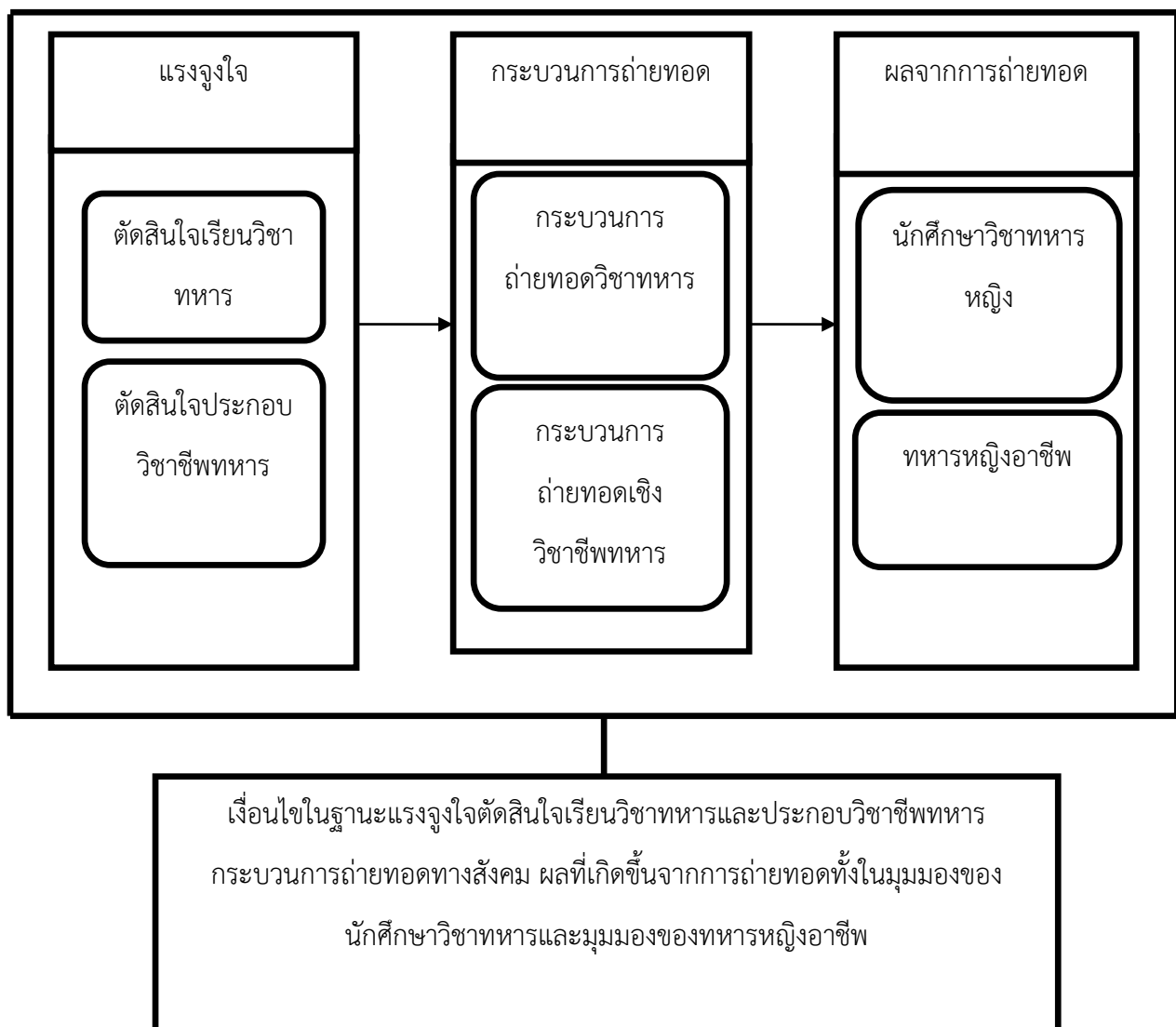
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาเพื่อนำมาเทียบเคียงและอธิบายแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารประกอบด้วยแนวคิดแรงจูงใจของ Maslow (1970) ที่มุ่งเน้นอธิบายว่าแรงจูงใจของมนุษย์เกิดจากความต้องการ 5 ชั้น โดยชั้นที่ 3 กล่าวว่าความต้องการความรักจากสังคม เป็นความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นมิตรกับผู้อื่น และชั้นที่ 4 ที่กล่าวว่าพฤติกรรมเกิดจากความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง ต้องการมีเกียรติศักดิ์ศรีให้ผู้อื่นยกย่องตน การวิจัยครั้งนี้สามารถนำแนวคิดความต้องการในชั้นที่ 3 และ 4 มาอธิบายได้ว่า การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลอาจเป็นไปได้ที่มาจากความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงทางทหารเพื่อให้ผู้อื่นในสังคมชื่นชมตนเอง การคาดหวังนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือผู้อื่นทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเองในขณะเดียวกันก็เป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมเพื่อให้ผู้อื่นมีสัมพันธภาพที่ดีกับตนเอง นอกจากนี้ความต้องการในชั้นที่ 5 ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการผลสำเร็จในเป้าหมาย สามารถนำมาเป็นแนวทางในการอธิบายได้ว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลมาจากความต้องการที่จะนำทักษะความรู้ความสามารถที่ได้จากการเรียนวิชาทหารไปสู่เป้าหมายของบุคคลในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Deci & Ryan (1990) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจภายในที่มาจากความชอบ ความสนใจ ความต้องการมีความสัมพันธ์เอื้ออาทรกับผู้อื่นและตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางในการอธิบายได้ว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลอาจมาจากความต้องการที่จะทำตามความคาดหวังของผู้อื่นและตนเอง เช่นเรียนวิชาทหารเพราะครอบครัวอยากให้ตนเองมียศทางทหารและเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือกองทัพบกศึกษาสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม บุคคลจึงเกิดความสนใจต่อการเรียนวิชาทหารเพื่อนำความรู้ไปสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่นเพื่อคาดหวังที่จะได้รับสัมพันธภาพที่ดีจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ตอบแทน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นสิ่งที่บุคคลรับรู้ได้ว่าจะสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านใดได้บ้าง ดังเช่น ทฤษฎีตัวตน ของ Rogers (1995) ที่อธิบายว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่บุคคลสำนึกถึงเฉพาะตนกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาอธิบายได้ว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการนำประสบการณ์จากการเรียนไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น เช่น นำไปใช้ประกอบวิชาชีพทหาร นำความรู้ด้านปฐมพยาบาลไปช่วยชีวิตผู้อื่น

แนวคิดทางสังคมวิทยา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพื่อนำมาอธิบายการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพทหารประกอบด้วย แนวคิดของ Chao & et al (1994: 730-743) ที่กล่าวว่าถ่ายทอดมีผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจต่อการทำงานบุคคลจะต้องเรียนรู้เนื้อหาการอยู่ร่วมกันจากสมาชิกในองค์กร ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาเทียบเคียงกับการที่บุคคลเข้าสู่การถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพทหารที่บุคคลจะต้องได้รับเนื้อหาในการถ่ายทอดจากตัวแทนในองค์กรตามแบบธรรมเนียมทหารเพื่อให้มีคุณลักษณะทางทหารและเป็นหลักปฏิบัติในการ

ทำงานการอยู่ร่วมกันด้วยกลวิธีในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันไปตามทักษะความรู้ความสามารถของตัวแทน ดังเช่นแนวคิดของ Van Mannen & Schein (1979: 232-250) ที่อธิบายว่าการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพองค์กรสามารถสร้างประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้ค่านิยมบรรทัดฐานทางสังคมและทักษะในการปฏิบัติงานด้วยกลวิธีในการถ่ายทอดทางสังคมขององค์กรที่แตกต่างกันไปตามทักษะประสบการณ์ของตัวแทน โดยผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการเทียบเคียงอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลช่วงเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาอาหารและประกอบวิชาชีพอาหารที่บุคคลจะต้องได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะทางอาหาร ทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยกลวิธีในการถ่ายทอดของตัวแทนที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Heck (1995 : 31 – 49) ที่อธิบายว่าการถ่ายทอดทางสังคมขององค์กรเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ ทักษะในการทำงานตามบทบาทขององค์กรผ่านการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรให้บุคคลมีความรู้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Heck (1995 : 31 – 49) ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดของกลุ่มนักศึกษาวิชาอาหารหญิงและกลุ่มอาหารหญิงอาชีพที่ได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมตามแบบธรรมเนียมอาหารและคุณลักษณะทางอาหารในช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาอาหาร และผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะการศึกษาที่คล้ายกับประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษา เช่น งานวิจัยของ ญัฐพงษ์ ธรรมรักษาสีธิ (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นการศึกษาที่มีลักษณะคล้ายกับการศึกษาในประเด็นของการถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพอาหารที่จะต้องมีส่วนในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาอาหารมาจากบุคลากรหลายแหล่งเช่นเดียวกัน โดยพบว่าหลังจากนักออกแบบเข้ามาเรียนก็ได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแทนที่สำคัญประกอบไปด้วยอาจารย์ในหลักสูตรสถาบันการศึกษาเอกชน อาจารย์ในหลักสูตรและรุ่นพี่ในสถาบัน ผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบในประเด็นของการถ่ายทอดวิชาอาหารมาศึกษาเพื่อหาข้อค้นพบต่อไปว่าการถ่ายทอดวิชาอาหารนั้นมีตัวแทนในการถ่ายทอดที่อาจจะมาจากตัวแทนในองค์กรและนอกองค์กรหลายๆแหล่งมากกว่าข้อค้นพบในงานวิจัยที่ทบทวนหรือไม่ ซึ่งตัวแทนในการถ่ายทอดดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับกลวิธีในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันที่จะนำไปสู่การหาข้อค้นพบกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาอาหารของตัวแทนที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ วิมลกานต์ แซ่มซ้อย (2544) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาอาหารหญิง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ที่ศึกษากับกลุ่มนักศึกษาวิชาอาหารหญิง โดยพบว่าการตัดสินใจเรียนวิชาอาหารมาจากทัศนคติเชิงสตรีนิยมต่อการเรียนที่มีความเห็นว่าเป็นนักศึกษาวิชาอาหารชายควรให้เกียรตินักศึกษาวิชาอาหารหญิงและบุรุษกับสตรีควรมีความเท่าเทียมกันทางสังคมสตรีต้องพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเศรษฐกิจและสังคมดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาอาหารและประกอบวิชาชีพอาหารของบุคคลเพศหญิงที่อาจเป็นไปได้ว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาอาหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพอาหารนั้น เพราะต้องการแสดงให้เห็นว่าชายและหญิงมีความสามารถในการเรียนวิชาอาหารและการประกอบวิชาชีพอาหารได้เท่าเทียมกับเพศชายหรือไม่อย่างไร

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) เป็นการเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจงคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 18 รายคือกลุ่มที่ 2 ทหารหญิงอาชีพโดยเลือกเฉพาะที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนในอดีตจำนวน 6 ราย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ประกอบไปด้วยกลุ่มที่ 1 ครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร 8 รายเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 โดยเลือกแหล่งของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มที่ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวเป็นผู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มในลักษณะความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมสังกัดสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกถ่ายทอดวิชาทหารและตัวแทนในการถ่ายทอดของทั้ง 2 กลุ่ม มีการเก็บข้อมูลมากกว่าหนึ่งแหล่งโดยการตรวจสอบข้อมูลจากการสอบถามกรณีที่สองเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษาที่หนึ่ง โดยมีเครื่องมือในการวิจัยที่ประกอบไปด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและพรรณนา

อย่างละเอียด โดยนำข้อมูลที่ลงทะเบียนแล้วมาทำการวิเคราะห์สรุปความเทียบเคียงแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลโดยทำหนังสือเพื่อขอใบจริยธรรมการวิจัยซึ่งได้รับแบบขอเสนอการวิจัยเลขที่ SWUEC-054/58E จากนั้นได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยมีการนัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์ตามที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะดวก มีการขออนุญาตบันทึกเสียงและถ่ายภาพทุกครั้ง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อจริงของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตมาทำการลงทะเบียนแบบอุปนัยเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อ ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการศึกษาได้ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง แรงจูงใจที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

การนำเสนอข้อค้นพบที่ได้ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารมาจากเงื่อนไขภายในและภายนอกบุคคล โดยพบว่าเงื่อนไขภายในบุคคลเกิดจากการตอบสนองความต้องการของตนเองและผู้อื่นดังนี้

ต้องการลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระ

บุคคลตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารเพื่อต้องการลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระโดยมองว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นโอกาสพิสูจน์ให้ผู้อื่นในสังคมได้เห็นว่าเพศหญิงไม่ได้เป็นเพศที่อ่อนแอ

“หนูเรียนมาทางนี้ หนูอยากลองทำให้คนอื่นเค้าเห็นว่าผู้หญิงก็ได้เป็นเพศที่อ่อนแอ” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4)

ต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต

บุคคลต้องการมีประสบการณ์ในการเรียนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นและกองทัพ

“อยากมีประสบการณ์ในการเรียน มีความรู้ในการเป็นกองกำลังสำรอง ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 3)

ต้องการมีความรู้วิชาการต่อสู้

การตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตอบสนองความชอบที่จะได้เรียนรู้การต่อสู้ ได้สัมผัสอาวุธปืนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการนำความรู้ไปใช้ต่อสู้ป้องกันตัว

“หนูชอบยิงปืน ชอบการต่อสู้ หนูอยากรู้เรียนเอาไว้ป้องกันตัว” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4)

ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

หลักสูตรการฝึกวิชาทหารเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนเพื่อต้องการพัฒนาบุคลิกภาพร่างกายที่แข็งแกร่ง

“สนใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการให้มีร่างกายแข็งแรงบุคลิกภาพดี.” (ทหารหญิงอาชีพ)

ต้องการสวมเครื่องแบบทหาร

การเรียนวิชาทหารเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบทหารที่ตนเองชอบ

“เห็นพี่เค้าแต่งชุด รด. ก็เท่ดีเลยอยากเรียนบ้าง อยากใส่ชุดบ้าง”(นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1)

ต้องการมียศทางทหาร

การเรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตรเป็นโอกาสที่จะทำให้บุคคลตอบสนองความต้องการที่อยากจะมียศทางทหารนำหน้านามของตนเอง

“มันเป็นความใฝ่ฝันของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทุกคนเมื่อจบปี 5 จะมีคำนำหน้านายคว่าที่ร้อยตรีในบัตรประชาชนติดตัวเราไปจนเสียชีวิตเลยคะ” (ทหารหญิงอาชีพ)

ต้องการประกอบอาชีพทหารในอนาคต

บุคคลคาดหวังในการได้รับสิทธิประโยชน์จากการเรียนไปใช้ในการสอบเป็นข้าราชการทหาร

“อยากเป็นทหารบ้างถ้าเราเรียนครบ 5 ปีได้ว่าที่ร้อยตรีจะเข้าราชการทหารมันก็ง่ายกว่าจบปี 5 ก็ไปสมัครสอบทหารเลย” (นักศึกษาวิชาทหารหญิง)

ต้องการตอบสนองความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม

การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลเกิดจากความต้องการการมียศทางทหารในขณะที่ยังนี่ก็เป็นการตอบสนองความต้องการของครอบครัวที่อยากจะเห็นตนเองมียศทางทหาร และความต้องการมีประสบการณ์ในการฝึกวิชาทหารเพื่อพัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยนำไปสู่การพัฒนาและช่วยเหลือผู้อื่นทั้งในกองทัพและผู้อื่นในสังคม

“เรียนให้แม่ แม่อยากให้เรียนเพราะอยากเห็นหนูมียศว่าที่ร้อยตรีก็เลยว่าจะเรียนให้ครบ 5 ปี” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1)

“อยากมีประสบการณ์ในการเรียนมีความรู้ในการเป็นกองกำลังสำรองให้กับประเทศ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างถ้าเราออกไปข้างนอกชั้นรถเมล์เราก็ถูกให้คนแกล้ง” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 3)

ส่วนเงื่อนไขภายนอกบุคคลพบว่า สิ่งกระตุ้นจากภายนอกทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนมี 2 ประการ

ประการที่หนึ่ง เกิดจากสื่อตัวแบบ

บุคคลอยากเป็นทหาร อยากมียศทหารเหมือนบุคคลในครอบครัวที่มีอาชีพราชการเป็นทหาร

“อยากเป็นทหารเหมือนปู่ เหมือนพ่อ คือ อยากเรียนเพราะอยากมียศทหารเหมือนปู่” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1)

ประการที่สอง เกิดจากสื่อสารสนเทศ

การได้รับสื่อสารสนเทศข่าวสารการรับสมัครเรียนจากสื่อบุคคล เช่น ครูที่โรงเรียนนำเอาข่าวสารระเบียบการรับสมัครมาชี้แนะและชักชวนให้บุคคลมีความสนใจในการตัดสินใจเรียน

“ทราบข่าวการรับสมัครจากโรงเรียนค่ะ คุณครูเป็นคนมาเสนอชักชวนหนูมาเรียน” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 3)

ประเด็นที่สอง แรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมีแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพทหารเพราะเกิดจากความต้องการของตนเองที่อยากจะมีโอกาสใส่เครื่องแบบทหาร ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพ และเกิดจากการเรียนรู้ตัวแบบ

ต้องการสวมเครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ

บุคคลชอบเครื่องแบบทหารจึงเรียนวิชาทหารเพราะต้องการจะเป็นทหารอาชีพ

“สมัยเด็กๆก็คิดว่าชุดทหารดูเท่ๆ ก็เลยอยากเรียน รด. เพื่อความอยากเป็นทหาร” (ทหารหญิงอาชีพ)

ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพ

บุคคลคาดหวังว่าการประกอบวิชาชีพทหารเป็นโอกาสที่จะฝึกตนเองให้มีคุณลักษณะทางทหาร เช่น ความมีระเบียบวินัยสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตน

“การเป็นทหารเป็นการฝึกตัวเองให้รู้สึกว่าจะเข้าไปสู่ความมีระเบียบวินัย ปรับปรุงบุคลิกภาพ” (ทหารหญิงอาชีพ)

เกิดจากการเรียนรู้ตัวแบบ

บุคคลเกิดความชอบที่อยากจะเป็นทหารเหมือนครอบครัวและเพื่อนที่มีอาชีพเป็นทหารตั้งแต่ในวัยเด็กอีกทั้งการได้พบเห็นตัวอย่างของครูฝึกวิชาทหารที่ดีในช่วงเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อวิชาชีพทหารจนนำไปสู่ความสนใจอยากประกอบวิชาชีพทหาร

“มีครอบครัวเป็นทหารก็ต้องมีชอบในกองทัพมาตั้งแต่เด็กๆก่อน และก็ตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่เป็นทหาร” (ทหารหญิงอาชีพ)

“ตัวอย่างของครูฝึกที่ดี ทำให้เรารู้สึกมีทัศนคติในแง่บวกต่อกองทัพ เห็นกองทัพว่าให้ประโยชน์อะไรกับเรา ทำให้เรารู้สึกอยากเป็นทหาร” (ทหารหญิงอาชีพ)

ส่วนที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

การนำเสนอข้อค้นพบในประเด็นนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อค้นพบออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเป็นนักศึกษาวิชาทหารมีองค์ประกอบ 3 ประการในการถ่ายทอดดังนี้

ประการที่หนึ่ง ตัวแทนในการถ่ายทอด (Agent)

จากการศึกษาพบว่าตัวแทนในการทอดวิชาทหารประกอบไปด้วยครูฝึกวิชาทหารอาชีพโดยตรงเป็นตัวแทนหลักในการถ่ายทอด และประกอบไปด้วยตัวแทนจากหน่วยงานนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยสอน

“ครูที่สอนเป็นทหารโดยตรงค่ะ หนูว่าสอนแบบทหารดีแล้ว” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1)

“ตอนนั้นที่เรียนก็มีฝึกจรรยา ก็จะเป็นตำรวจจรรยา มาสอนเลยค่ะ” (ทหารหญิงอาชีพ)

ประการที่สอง เนื้อหาในการถ่ายทอด (Content)

จากการศึกษาพบว่าตัวแทนได้ถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนรู้ประกอบไปด้วย วิชาทหารเบื้องต้น และวิชาเทคนิคยุทธวิธี

วิชาทหารเบื้องต้น

วิชาทหารเบื้องต้นเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนรู้ที่ตัวแทนถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหาร เช่น ระเบียบวินัยการแต่งกาย ปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์

“เรียนพวกระเบียบวินัย การแต่งกาย อุดมการณ์ ความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4)

วิชาเทคนิคยุทธวิธี

การเรียนการสอนวิชาเทคนิคและยุทธวิธีเป็นการสอนที่ตัวแทนถ่ายทอดเน้นเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิธีการสู้รบในสงคราม เช่น การปฐมพยาบาล แผนที่เข็มทิศ การฝึกปฏิบัติใช้อาวุธยุทธโธปกรณ์ทางทหารเช่น อุปกรณ์การสื่อสาร ระเบิด อาวุธปืน

“เรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสาร ประกอบระเบิดอุปกรณ์ปืน และการปฐมพยาบาล ถ้าแผนที่ก็เรียนทฤษฎีก่อนว่าส่วนประกอบของเข็มทิศเป็นอย่างไร ” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 5)

ประการที่สาม กลวิธีในการถ่ายทอด (Tactic)

จากการศึกษาพบว่าตัวแทนในการถ่ายทอดมีกลวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาทหารให้ผู้เรียนตามแผนการสอนของสถานศึกษาวิชาทหาร 2 ลักษณะ ประกอบด้วย การสอนตามนโยบายองค์กรและการสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียน

การสอนตามนโยบาย

เป็นการถ่ายทอดภายใต้กลวิธีการสอนตามนโยบายขององค์กร เช่น บรรยายอธิบายในเรื่องที่สอนไปพร้อมกับการสาธิตให้นักศึกษาวิชาทหารได้ดูและฝึกปฏิบัติตามไปพร้อมๆกัน

“ก็มีเรียนกับครูหน่วยรบพิเศษที่อธิบายเวลาเราอยู่ในป่า ต้นไม้ไหนกินได้ ถ้าไม่มีน้ำทำอย่างไร เค้าก็ทำให้ดูแล้วก็ให้เราลองทำ” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4)

การสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียน

ครูฝึกวิชาทหารใช้กลวิธีในการถ่ายทอดที่มาจากประสบการณ์ทักษะ ความรู้ความสามารถเฉพาะตัวผสมผสานร่วมกับการสอนตามแผนนโยบายโดยการสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียน เช่นการจัดให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงฝึกพร้อมกับนักศึกษาวิชาทหารชายเพื่อสร้างแรงกดดันกระตุ้นให้นักศึกษาหญิงมีแรงจูงใจในการฝึกวิชาทหารให้ได้เท่าเทียมกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

“ครูแต่ละคนไม่เหมือนกันคะบางคนโหด เค้าสร้างความกดดันให้พวกหนูฝึกพร้อมกับผู้ชาย เค้าโหดและดุเพื่อกดดันเรา แต่หนูว่ามันก็ทำให้เราเรียนแบบสนุก” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 5)

ประเด็นที่สอง กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงประกอบวิชาชีพทหารหญิง

จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดเนื้อหาในช่วงที่บุคคลประกอบวิชาชีพทหารมีตัวแทนจากบุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเนื้อหาการทำงาน

บุคลากรภายในองค์กร

บุคลากรภายในองค์กรทางทหารเป็นตัวแทนหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานให้กับบุคคล เช่น เพื่อนร่วมงาน

“ช่วงที่ครูทำงานเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่จะเป็นรุ่นพี่คอยสอนงาน” (ทหารหญิงอาชีพ)

บุคลากรภายนอกองค์กร

ตัวแทนที่มาจากบุคลากรจากองค์กรภายนอกองค์กรทหารเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอด เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งมาถ่ายทอดอบรมวิธีประชาธิปไตย

“ช่วงที่ครูทำงานก็มีคนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมาอบรมสอนเกี่ยวกับวิธีประชาธิปไตย” (ทหารหญิงอาชีพ)

จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานมีความคล้ายคลึงกับเนื้อหาในการเรียนวิชาทหาร เช่น วิชาคุณลักษณะทางทหาร วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบ วิชาแบบธรรมเนียมทหาร อันเป็นเนื้อหาวิชาที่บุคคลใช้ในการถ่ายทอดวิชาทหารเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นภารกิจหลักในการทำงาน

“ตอนเราเข้ามามีการฝึกอบรมวิชาครู ทุกวิชา พวกปฐมพยาบาล บุคคลถ้ามือเปล่าที่ บุคคลอาวุธ ฝึกภาคสนามบุคคลทำการรบหลังสนามพื้นที่บอลเค้าก็ฝึกเหมือนกันกับตอนที่เรารเรียน รด. เพื่อให้เรานำไปสอนเด็ก” (ทหารหญิงอาชีพ)

โดยพบว่า บุคคลนำความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาทหารมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การนำเทคนิคของครูฝึกวิชาทหารที่เคยลงโทษตนเองมาใช้ในการลงโทษนักศึกษาวิชาทหาร

“เวลาครูเจอเด็กพูดคุยกัยออกล่อกันในขณะี่รวมพล ครูก็เอาที่ครูฝึกเคยสอนมาตอนเรียน รด. โดยการลงโทษให้งอเข้า” (ทหารหญิงอาชีพ)

ส่วนที่ 3 ผลที่เกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมวิชาทหาร

ประเด็นที่หนึ่ง ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

จากการศึกษา พบว่า ภายหลังจากกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-5 ได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองเช่น ภาคภูมิใจในตนเอง มีระเบียบวินัย พัฒนาบุคลิกภาพ เอาตัวรอดในการดำรงชีวิต และพัฒนาผู้อื่น เช่น มีจิตอาสาในการนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ

“มันก็ทำให้หนูมีระเบียบวินัยขึ้นเหมือนเราผ่านการฝึกมาแล้วมีความรับผิดชอบในงาน อย่างงานที่โรงเรียนเราก็ทำสิ่งผิดให้มันดี” (นักศึกษาวิชาทหาร)

“ได้ความเป็นระเบียบวินัย การยืน ลักษณะท่าทางในการยืน” (นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2)

“เคยเจอเด็กดีกันแล้วโดนลูกหลงเอาปืนเล็งมาที่หนู หนูจำได้ว่าตอนเรียนรด. เคื่อบอกว่าถ้ามีระเบิดหรือปืนให้ก้มหัวหมอบอย่างเดียวหนูก็หมอบ” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4)

“ความภูมิใจของหนูที่ได้ช่วยคนอื่น หนูช่วยคนที่โดนสะเก็ดระเบิดตรงระเบิดราชประสงค์ตั้งเค้าออกมาก่อนเท่าที่จะทำได้” (นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4)

“สมมติว่าประเทศชาติเกิดมีปัญหาอะไรขึ้นมา หนูก็สามารถช่วยเหลือประเทศชาติได้ไม่น้อยไปกว่าผู้ชาย” (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 5)

ประเด็นที่สอง ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพมีแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารและมีคุณลักษณะทางทหารในการนำไปใช้พัฒนาตนเองและผู้อื่นเช่นเดียวกับนักศึกษาวิชาทหารและพบว่ากลุ่มทหารหญิงอาชีพนำความรู้ประสบการณ์ในการเรียนวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพทหาร

ประโยชน์ต่อตนเอง

ภายหลังจากฝึกวิชาทหารบุคคลเกิดคุณลักษณะทางทหารในการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง เช่น บุคลิกภาพ ระเบียบวินัย การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต

“ประโยชน์ คือ บุคลิกภาพ การเดิน การวางตัว ความเป็นระเบียบวินัย”(ทหารหญิงอาชีพ)

“สิ่งที่ได้คือเอาตัวรอดจากทุกสถานการณ์ การฝึกมันทำให้เราเข้มแข็งทั้งกายและจิตใจ อะไรเข้ามาก็ไม่กลัว สติปัญญาเราก็มาทำให้คิดได้ว่าจะทำอย่างไรให้พ้นจากสถานการณ์ตรงนี้ได้ ” (ทหารหญิงอาชีพ)

ประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้อื่น

ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกองทัพในเรื่องของการผลิตกำลังพลสำรองเอาไว้ใช้ในยามสงครามอีกทั้งยังเอาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพทหารในตำแหน่งครูฝึก

“ครูฝึกทหารนี้แหละถ่ายทอดเราให้เรารู้สึกว่าเราเข้มแข็งขึ้นเราจึงนำในสิ่งที่ครูฝึกให้เรามาให้กับคนอื่นให้กับลูกศิษย์ของเรา” (ทหารหญิงอาชีพ)

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระโดยการได้เรียนวิชาทหารเป็นโอกาสที่จะพิสูจน์ให้ผู้อื่นในสังคมได้เห็นว่าเพศหญิงไม่ได้เป็นเพศที่อ่อนแอ สอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของ วิมลกานต์ แคมช้อย (2544) ที่พบว่า การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงมาจากทัศนคติเชิงสตรีนิยมต่อการเรียนวิชาทหารที่ต้องการให้บุรุษกับสตรีมีความเท่าเทียมกันทางสังคมและสตรีควรพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม เช่นเดียวกับบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพื่อต้องการพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นว่าผู้หญิงมีความสามารถในการเรียน การทำงานเท่ากับเพศชาย

จากการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลได้ตอบสนองความต้องการของตนเองที่จะมีโอกาสสวมเครื่องแบบทหารที่ตนเองชอบ ต้องการมียศทางทหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

Maslow (1970) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความต้องการนับถือตนเองภูมิใจในตนเองและ ความต้องการมีเกียรติมีศักดิ์ศรี ให้ผู้อื่นยกย่องนับถือตนเอง

จากการศึกษาพบว่า บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการมีประสบการณ์ในการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในยามว่าง พัฒนาบุคลิกภาพสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นศิลปะป้องกันตัว ช่วยเหลือผู้อื่น และประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต สรุปแล้วเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการนำความรู้และประสบการณ์ที่จากการเรียน มาพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Rogers (1995) ที่กล่าวว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่บุคคลสำนึกรู้เฉพาะ ตนเป็นพลังกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะรับรู้ด้วยตนเองว่า ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนจะตอบสนองความต้องการที่จะนำมาพัฒนาตนเอง

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อทำตามความคาดหวังของครอบครัวที่อยากให้ ตนเองมียศทางทหารและเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการช่วยเหลือกองทัพยามศึกสงคราม ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมซึ่ง เป็นการพัฒนาตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Deci & Ryan (1985) ที่ กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเนื่องมาจากความสนใจภายในจะทำให้บุคคลนั้นเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็น พฤติกรรมที่มุ่งใจตนเองจากความต้องการมีความสัมพันธ์ ความเอื้ออาทรกับผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับ ตนเอง

จากการศึกษาพบว่าเงื่อนไขภายนอกบุคคลที่เป็นสิ่งกระตุ้นภายนอกอันได้แก่ สื่อที่มาจากบุคคลตัวแบบ และสื่อสารสนเทศที่ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้และเรียนรู้จนเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร สามารถเทียบเคียงได้ กับแนวคิดของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นสื่อ ข้อความ หรือตัวแบบเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิด ความคาดหวัง ความรู้สึก การรับรู้ตนเอง และลักษณะอื่นๆของ บุคคล โดยผ่านตัวแบบการอบรมสั่งสอนหรือการชักจูงทางสังคม บุคคลจะมีปฏิกิริยาตอบสนองภายในต่อ สิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมีแรงจูงใจในการประกอบ วิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารเพราะเกิดจากความต้องการของตนเองที่อยากจะมีโอกาสได้ เครื่องแบบทหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970) ที่กล่าวว่าความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเป็น ความต้องการที่มนุษย์อยากจะเป็นหรือต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตและเอกลักษณ์ส่วนตัว

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารเพราะเกิดจากการเรียนรู้ตัวแบบ เช่น มีครอบครัว และเพื่อนรอบข้างเป็นทหารจึงเกิดความชอบที่อยากจะเป็นทหารเหมือนครอบครัวและเพื่อนตั้งแต่ในวัยเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เกิดจาก การสังเกตตัวแบบหรือการเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบที่กำลังแสดงพฤติกรรมต่างๆ บุคคลจะจดจำพฤติกรรม ต่างๆ ของตัวแบบและจะแสดงออกเมื่อมีโอกาส

ส่วนที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเป็นนักศึกษาวิชาทหารมีตัวแทนในการ ถ่ายทอดประกอบไปด้วยครูฝึกวิชาทหาร และตัวแทนจากหน่วยงานภายนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ถ่ายทอดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสี (2557) ที่พบว่าหลังจากนักออกแบบได้เข้ามาเรียนแล้วจะได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแทนที่สำคัญประกอบไปด้วยอาจารย์ในหลักสูตร สถาบันการศึกษาเอกชน อาจารย์ในหลักสูตรและรุ่นพี่ในสถาบันการถ่ายทอด

จากการศึกษาพบว่าตัวแทนได้ถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วย วิชาทหารเบื้องต้น และวิชาเทคนิคยุทธวิธีอันเป็นส่วนประกอบวิชาที่สำคัญในการฝึกวิชาทหารซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chao et al (1994: 730-743) ที่กล่าวว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมที่ยอมรับของสมาชิกในองค์กรเช่นเดียวกับที่บุคคลเข้าสู่การถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารไม่ว่าจะในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหรือช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารบุคคลก็จะได้รับการถ่ายทอดแบบธรรมเนียมทหารและคุณลักษณะทางทหารซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในการทำงานการอยู่ร่วมกันทางสังคมทหาร

จากการศึกษาพบว่าตัวแทนถ่ายทอดวิชาทหารมีกลวิธีการถ่ายทอดแบบทางการและไม่เป็นทางการ 2 ลักษณะ 1) กระบวนการสอนตามนโยบาย 2) การสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Mannen & Schein (1979: 232-250) ที่กล่าวว่ากลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพมีทั้งกลวิธีในการถ่ายทอดแบบทางการและไม่เป็นทางการซึ่งการถ่ายทอดด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมดังกล่าวก็เป็นการถ่ายทอดแบบที่ไม่เป็นทางการตามประสบการณ์ ทักษะความสามารถของตัวแทนภายใต้กิจกรรมการสอนที่เป็นทางการ

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงประกอบวิชาชีพทหารหญิง มีตัวแทนในการถ่ายทอดประกอบไปด้วยบุคลากรภายในองค์กร เช่น เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรจากองค์กรภายนอกที่เข้ามามีส่วนร่วมสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรติ ปานศิลา (2542) ที่กล่าวว่ากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานเป็นหน้าที่สำคัญของสมาชิกและองค์กรต้องช่วยกันอบรมทั้งในด้านทักษะความรู้ความสามารถตลอดจนการมีวัฒนธรรมร่วมกัน

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในการทำงานจากตัวแทนที่มีเนื้อหาแบบเดียวกันกับที่บุคคลเคยผ่านการฝึกวิชาทหารมาก่อนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นกลวิธีฝึกประสบการณ์ให้บุคคลนำความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพทหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ แวน มาเนนและชิน Van Mannen & Schein (1979: 232-250) ที่กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพโดยองค์การสามารถสร้างประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้ค่านิยมบรรทัดฐานทางสังคมและทักษะในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า บุคคลนำความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาทหารมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่นกลวิธีการถ่ายทอดของครูฝึกวิชาทหารที่เคยลงโทษตนเองเมื่อทำผิดวินัยช่วงที่ตนเองยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาใช้ในการลงโทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเมื่อตนเองได้มาเป็นครูฝึก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้เกิดจากการสังเกตตัวแบบ บุคคลจะจดจำพฤติกรรมต่างๆ ของตัวแบบเอาไว้เมื่อมีโอกาสจะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

ผลที่เกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพทหาร

จากการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดในมุมมองของกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพพบว่า ภายหลังจากบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้เกิดคุณลักษณะทางทหารที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและผู้อื่น เช่น พัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาผู้อื่น เช่น มีจิตอาสาในการนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ การนำความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพทหารซึ่งผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวังถ่ายทอดวิชาทหารให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทางทหารสอดคล้องกับแนวคิดของ Heck (1995 : 31 – 49) ที่กล่าวว่า การถ่ายทอดทางสังคมขององค์การเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้รับการเรียนรู้ทักษะในการทำงานตามบทบาทขององค์การผ่านกระบวนการปลูกฝังพัฒนาให้สมาชิกในองค์การมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์การสามารถปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์การ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการเรียนยุทธวิธีการต่อสู้และสัมผัสอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้เพื่อเป็นศิลปะป้องกันตัว ดังนั้นองค์กรผู้เป็นตัวแทนควรจัดให้มีศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและอาวุธทุกชนิดเพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้สนใจกิจกรรมดังกล่าวตัดสินใจเรียนวิชาทหาร อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อองค์กรในภายภาคหน้าเมื่อกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารเรียนจบหลักสูตรแล้วไปประกอบวิชาชีพทหารจะทำให้สถาบันทางทหารมีกำลังพลที่มีความรู้ทักษะความสามารถในการต่อสู้พร้อมที่จะนำไปใช้เมื่อเกิดสงคราม

จากการศึกษาพบว่าภายหลังจากบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้เกิดแรงจูงใจประกอบวิชาชีพทหารหญิงดังนั้นกลุ่มผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดควรที่จะให้ข้อมูลปลูกฝังเกี่ยวกับความมั่นคงในวิชาชีพทหารกับบุคคลนักศึกษาวิชาทหารให้มากที่สุด และตัวแทนในการถ่ายทอดควรที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารเกิดความศรัทธาต่อสถาบันทางทหารจูงใจให้บุคคลเลือกที่จะประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด

จากการศึกษาพบว่าภายหลังจากบุคคลเรียนวิชาทหารทำให้บุคคลเกิดคุณลักษณะทางทหารที่นำไปใช้พัฒนาตนเองและผู้อื่นผู้อื่นเช่น การนำวิชาการปฐมพยาบาลไปใช้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบอุบัติเหตุ ดังนั้นองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดควรมีนโยบายจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารบำเพ็ญประโยชน์ต่อกองทัพและสังคมให้มากยิ่งขึ้น

สิ่งที่ได้จากข้อค้นพบในประเด็นเรื่องของแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิง ตัวแทนผู้ถ่ายทอดควรนำไปใช้ในเรื่องของกลวิธีในการถ่ายทอดกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เช่น การที่ได้เจอข้อค้นพบว่า ตัวแทนให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงและชายฝึกร่วมกันเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีแรงกระตุ้นที่จะตั้งใจปฏิบัติทำการฝึกให้มีความสามารถเท่าเทียมกับชาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติสำหรับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาชีพทหารเพราะได้รับข้อมูลจากสื่อสารสนเทศเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิง รวมถึงข้อมูลจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วย ครู เพื่อน บุคคลในครอบครัว ดังนั้นองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ครูที่สังกัดสถานศึกษาควรจะเป็นสื่อในเรื่องของการเปิดรับสมัครให้ได้มากที่สุดพร้อมกับอธิบายให้ข้อมูลในเรื่องสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาชีพทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร โดยพบว่า บุคคลที่มีครอบครัวประกอบวิชาชีพทหารทำให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะประกอบวิชาชีพทหารเหมือนคนในครอบครัว ดังนั้นครอบครัวควรที่จะมีการสนับสนุนให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนวิชาชีพทหารและความมั่นคงทางวิชาชีพทหารให้กับบุตรของตนได้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งถัดไปควรศึกษาด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสานร่วมกันทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายทางด้านระเบียบวิธีการวิจัย และควรศึกษาสำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารที่เรียนจบหลักสูตรวิชาทหารแล้วไม่ได้ประกอบวิชาชีพทหาร เพื่อให้ได้ข้อค้นพบว่าการเรียนวิชาทหารมีผลต่อแรงจูงใจให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่ ประสพการณ์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงานในองค์กรอื่นๆที่ไม่ใช่สถาบันทางทหารหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กองการสถิติ. (2556). เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการทางวิชาการสายสถิติประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: กรมการสรรพกำลังกลาโหม.
- วิมลกานต์ แซ่มซ้อย. (2544). ปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย.
- วิรัตน์ ปานสิตา. (2542). การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจิตลักษณะและการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบลในภาคเหนือของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- ศูนย์การกำลังสำรอง. (2559). ระเบียบการรับสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารและรายงานตัวเข้าฝึกวิชาทหาร (ส่วนกลาง). กรุงเทพฯ: หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง.

- ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสีทช. (2555). *กระบวนการถ่ายทอด ทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey . Prentice – Hall.
- Chao, et al., (1994). Organizational Socialization: Its Content and Consequences. *Journal of Applied Psychology*, 79(5), 730-743.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
- Heck, R.H. (1995). Organizational and Professional Socialization : Its Impact on the Performance of New Administrators. *The Urban Review*, 27(1), 31-49.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row Publisher.
- Rogers, R.G. (1995). Marriage Sex and Mortality. *Journal of Marriage and the Family*, 57(2), 515-526.
- Van M, J., & Schein, E. H. (1979). Toward a Theory of Organizational Socialization. *Research in Organizational Behavior* , 1, 209-264.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Chamchoy, W. (2001). *Communication Factors and Feministic Attitudes of Woman Military Students: Territorial Defence Department in the Bangkok Metropolitan*. (Master degree thesis). Dhurakijpundit University, Graduated School.
- Phansitra, W. (1999). *Work Socialization Psychological Characteristics and Role Perception Related to Work Performance of Health Personnel At Tambol Level in Northern Thailand*. (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Graduated School.
- Recruiting Division. (2013). *The workshop document line recruiting academic year 2556*. Bangkok: Department stores are Defence.
- Reserve Affairs Center. (2016). *Regulations apply to military students and report to the military practice of (public)*. Bangkok: Territorial Command Forces Reserve Center.
- Thammaruksasit, N. (2014). *The Professional Socialization : Case Study of Professionals Industrial Designers To Support ASEAN Economic Community*. (Master degree thesis). Srinakharinwirot University, Graduated School.